EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 22. 2. 2021
COM(2021) 75 final

SPRÁVA KOMISIE

EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o výkone právomoci prijímať delegované akty udelenej Komisii podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/125 zo 16. januára 2019 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie

1. KONTEXT

Cieľom nariadenia (EÚ) 2019/125[1]je zabrániť v krajinách mimo EÚ trestu smrti na jednej strane a mučeniu alebo inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu na strane druhej, a to zákazom alebo obmedzením obchodovania s určitým tovarom. Rozlišuje sa v ňom medzi tovarom, ktorý:

- je vo svojej podstate protiprávny a nemalo by sa s ním vôbec obchodovať (príloha II), alebo
- môže mať legitímne použitie, ako napríklad prostriedky presadzovania práva (príloha III) alebo tovar na terapeutické účely (príloha IV).

Obchodovanie s takýmto tovarom podlieha určitým obmedzeniam. V nariadení sa stanovujú konkrétne nasledovné obmedzenia:

i) Zakazuje sa dovoz tovaru uvedeného v prílohe II, ktorý nemá žiadne iné praktické použitie ako na účely vykonania trestu smrti alebo mučenia alebo iného krutého neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, do EÚ, jeho vývoz z EÚ a tranzit cez EÚ. Zakazuje sa aj poskytovanie akejkoľvek technickej pomoci týkajúcej sa takéhoto tovaru najmä poskytovanie školenia o jeho používaní. Zakazuje sa aj propagácia takéhoto tovaru v printových médiách alebo na internete alebo vo vysielacom čase na reklamu v televízii alebo rozhlase alebo vystavovanie alebo ponúkanie tohto tovaru na predaj na výstave alebo veľtrhu.
ii) Tovar uvedený v prílohe III, ktorý by sa mohol použiť na účely mučenia alebo iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, ale ktorý môže mať aj iné legitímne použitie (presadzovanie práva), podlieha predchádzajúcemu povoleniu na vývoz na individuálnom základe. Predchádzajúce povolenie na vývoz sa vyžaduje aj na poskytovanie technickej pomoci alebo sprostredkovateľských služieb v súvislosti s touto kategóriou tovaru.
iii) Reguluje sa ním obchodovanie s tovarom – chemickými alebo farmaceutickými látkami (príloha IV) – ktorý by sa mohol použiť na vykonanie trestu smrti (napr. výrobky, ktoré by sa mohli použiť na vykonanie popravy ľudí smrtiacou injekciou).

V prílohe I k nariadeniu sa uvádza zoznam orgánov členských štátov, ktoré sú podľa článku 20 tohto nariadenia oprávnené rozhodnúť o žiadosti o povolenie alebo zakázať vývozcovi používať všeobecné povolenie Únie na vývoz. Zoznamy zakázaného a kontrolovaného tovaru sú uvedené v prílohách II, III a IV k nariadeniu. V prílohe V sa odkazuje na všeobecné vývozné povolenie Únie (časť 1 sa týka tovaru, zatiaľ čo časť 2 sa týka cieľových krajín a území).

2. PRÁVNY ZÁKLAD

V súlade s článkom 29 nariadenia (EÚ) 2019/125 je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom zmeniť prílohy I, II, III, IV, V, VI VII, VIII a IX k nariadeniu[2]. Vypracovanie tejto správy sa vyžaduje podľa článku 29 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/125. Podľa uvedeného článku sa Komisii udeľuje právomoc prijímať delegované akty na obdobie

[1] Nariadenie (EÚ) 2019/125 zo 16. januára 2019 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie (Ú. v. EÚ L 30, 31.1.2019, s. 1).

[2] V prílohe VI sa uvádza zoznam území členských štátov podľa článku 11 ods. 2. V prílohe VII sa opisuje tlačivo vývozného alebo dovozného povolenia podľa článku 21 ods. 1. V prílohe VIII sa opisuje tlačivo povolenia na poskytovanie sprostredkovateľských služieb podľa článku 21 ods. 1. V prílohe IX sa opisuje tlačivo povolenia na poskytovanie technickej pomoci podľa článku 21 ods. 1.

piatich rokov od 16. decembra 2016 a Komisia je povinná vypracovať správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia.

3. VYKONÁVANIE DELEGOVANEJ PRÁVOMOCI

Právomoc bola na Komisiu delegovaná v roku 2016[3] a odvtedy Komisia využila túto právomoc prijímať delegované akty trikrát, a to takto:

a) DELEGOVANÝM NARIADENÍM KOMISIE (EÚ) 2018/181 z 18. októbra 2017[4] sa zmenila príloha V, čím sa do zoznamu cieľových krajín a území, na ktoré sa vzťahuje všeobecné povolenie Únie na vývoz[5], doplnila Dominikánska republika, Svätý Tomáš a Princov ostrov a Togo. Nariadenie nadobudlo účinnosť 14. februára 2018, teda dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

b) DELEGOVANÝM NARIADENÍM KOMISIE (EÚ) 2020/621 z 18. februára 2020[6] sa zmenila príloha I, čím sa aktualizovali údaje o viacerých príslušných orgánoch, a príloha V, čím sa do zoznamu cieľových krajín a území, na ktoré sa uplatňuje všeobecné povolenie Únie na vývoz, doplnila Gambia a Madagaskar. Nariadenie nadobudlo účinnosť dvadsiatym dňom (27. mája 2020) po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

c) DELEGOVANÝM NARIADENÍM KOMISIE (EÚ) 2021/139 zo 4. decembra 2020[7] sa zmenil odkaz na Spojené kráľovstvo v prílohe I k nariadeniu. Zmenila sa ním aj príloha V, čím sa do zoznamu cieľových krajín a území, na ktoré sa vzťahuje všeobecné vývozné povolenie Únie, doplnilo Spojené kráľovstvo. Nariadenie nadobudlo účinnosť piatym dňom (13. februára 2021) po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Komisia pred prijatím uvedených delegovaných aktov konzultovala s odborníkmi v koordinačnej skupine na zabránenie mučeniu, ktorých určili jednotlivé členské štáty v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva[8].

4. ZÁVER

Vypracovaním tejto správy sa spĺňa povinnosť vypracovať správu podľa článku 29 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/125. Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby túto správu vzali na vedomie.

---

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2134 z 23. novembra 2016, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1236/2005 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie (Ú. v. ES L 338 13.12.2016, s. 1).

[4] Ú. v. EÚ L 40, 13.2.2018, s. 1.

[5] „Všeobecné povolenie Únie na vývoz“ je povolenie na vývoz, ktoré sa uplatňuje na chemické látky, ktoré by mohli byť použité na vykonávanie popráv smrtiacou injekciou (príloha IV k nariadeniu). Používa sa, keď sa uvedený tovar/chemické látky vyvážajú do krajín, ktoré zrušili trest smrti za všetky trestné činy a uvedené zrušenie potvrdili medzinárodným záväzkom. V prípade krajín, ktoré nie sú členmi Rady Európy, uvedený zoznam obsahuje krajiny, ktoré nielen zrušili trest smrti za všetky trestné činy, ale aj bezvýhradne ratifikovali Druhý opčný protokol k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach.

[6] Ú. v. EÚ 144, 7.5.2020, s. 1.

[7] Ú. v. EÚ L 43, 8.2.2021, s. 5.

[8] Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

Komisia považuje za potrebné predĺžiť delegovanie právomoci prijímať delegované akty opísané v článkoch 24 a 29 nariadenia (EÚ) 2019/125, a to o ďalšie päťročné obdobie. Je to potrebné okrem iného pri reagovaní na vývoj nového tovaru, ktorý by sa mohol použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, alebo keď jedna alebo viac tretích krajín splní požiadavky na uplatňovanie všeobecného vývozného povolenia Únie, poruší medzinárodný záväzok zrušiť trest smrti za všetky trestné činy alebo keď sa zmenia údaje o príslušných orgánoch.

V článku 29 ods. 2 tohto nariadenia sa stanovuje, že delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.